

BO‘LAJAK JISMONIY TARBIYA O‘QITUVCHILARINI TAYYORLASHDA “PJT (Professional Jismoniy Tarbiya)” MOBIL ILOVASIDAN FOYDALANISHNING PEDAGOGIK SAMARADORLIGI.

Saidg‘aniyev Saidaxmad Oybek o‘g‘li
Andijon davlat pedagogika instituti doktoranti.

<https://doi.org/10.5281/zenodo.18974183>

Annotatsiya: Raqamli pedagogika sharoitida bo‘lajak jismoniy tarbiya o‘qituvchilarini tayyorlash jarayonida nazariy tayyorgarlikni kasbiy-amaliy faoliyat bilan uyg‘unlashtirish dolzarb vazifaga aylanmoqda. An‘anaviy auditoriya mashg‘ulotlari talabalarning individual o‘quv ehtiyojlarini to‘liq qamrab ololmasligi, amaliy ko‘nikmalarni mustahkamlashda vaqt va resurslar bilan bog‘liq cheklovlar mavjudligi bilan tavsiflanadi. Shu sababli mobil ta‘lim vositalaridan foydalanish bo‘lajak mutaxassislarining kasbiy kompetensiyalarini rivojlantirishda samarali muqobil mexanizm sifatida qaralmoqda.

Mazkur ishda jismoniy tarbiya yo‘nalishi talabalari uchun ishlab chiqilgan “PJT (Professional Jismoniy Tarbiya)” mobil ilovasining didaktik imkoniyatlari va uni o‘quv jarayoniga integratsiya qilishning pedagogik asoslari yoritiladi. Ilova nazariy materiallarni tizimli o‘zlashtirish, amaliy mashg‘ulotlarni rejalashtirish va natijalarni monitoring qilishni bir muhitda uyg‘unlashtirishga xizmat qiladi. Raqamli muhitda ta‘limni shaxsga yo‘naltirish, o‘z-o‘zini nazorat qilish va refleksiya mexanizmlarini faollashtirish imkoniyatlari talabalarning o‘qishga motivatsiyasini kuchaytiradi. Tadqiqot natijalari mobil ilovadan foydalanish bo‘lajak jismoniy tarbiya o‘qituvchilarining metodik savodxonligi, kasbiy-amaliy tayyorgarligi hamda mustaqil ta‘lim olish ko‘nikmalarini rivojlantirishga ijobiy ta‘sir ko‘rsatishini asoslaydi.

Kalit so‘zlar: bo‘lajak jismoniy tarbiya o‘qituvchisi, mobil ta‘lim, kasbiy-amaliy tayyorgarlik, raqamli pedagogika, PJT mobil ilovasi, kompetensiyaviy yondashuv.

Аннотация: В условиях цифровизации образования возрастает потребность в обновлении подходов к подготовке будущих учителей физической культуры, ориентированных не только на усвоение теоретических знаний, но и на формирование устойчивых профессионально-практических навыков. Традиционные формы аудиторного обучения не всегда обеспечивают необходимую гибкость, индивидуализацию и оперативную обратную связь, что снижает эффективность формирования профессиональных компетенций. В этом контексте мобильные образовательные приложения рассматриваются как инструмент расширения образовательной среды и повышения активности обучающихся.

В работе раскрываются дидактические возможности мобильного приложения «PJT (Professional Jismoniy Tarbiya)», предназначенного для сопровождения учебно-профессиональной подготовки студентов направления «Физическая культура». Функционал приложения ориентирован на интеграцию теоретических материалов, планирование практических занятий и мониторинг индивидуального прогресса. Использование мобильной среды способствует развитию саморегуляции учебной деятельности, формированию рефлексивных умений и повышению мотивации к профессиональному росту. Полученные результаты подтверждают целесообразность внедрения мобильных приложений в систему подготовки будущих учителей физической культуры как эффективного средства формирования их профессиональной готовности.

Ключевые слова: будущий учитель физической культуры, мобильное обучение, профессионально-практическая подготовка, цифровая педагогика, мобильное приложение PJT, профессиональные компетенции.

Abstract: The digital transformation of higher education necessitates the modernization of teacher education, particularly in the field of physical education, where theoretical knowledge must be closely aligned with professional and practical training. Conventional classroom-based instruction often lacks flexibility, personalization, and continuous feedback, which limits the effectiveness of competency development. In this regard, mobile learning applications offer new opportunities to extend learning environments beyond traditional settings and to support continuous professional development of pre-service teachers.

“Ilmiy tadqiqotlarni amaliyotga joriy qilishning muammo va yechimlari” mavzusidagi onlayn xalqaro ilmiy-amaliy anjuman materiallar to‘plami. NamDU - 2026-yil 20-21-fevral

This paper explores the pedagogical potential of the “PJT (Professional Jismoniy Tarbiya)” mobile application designed to enhance the theoretical and professional-practical preparedness of future physical education teachers. The application integrates structured learning content, practice-oriented planning tools, and progress monitoring features within a single digital platform. The use of mobile technologies facilitates self-directed learning, reflective practice, and individualized learning trajectories, thereby increasing learners’ motivation and engagement. The findings indicate that the integration of mobile applications into teacher education programs contributes positively to the development of professional competencies and readiness for practical teaching activities.

Keywords: pre-service physical education teachers, mobile learning, professional and practical training, digital pedagogy, PJT mobile application, professional competence.

Kirish

So‘nggi yillarda oliy ta‘lim tizimida jismoniy tarbiya yo‘nalishi bo‘yicha kadrlar tayyorlash jarayoniga qo‘yilayotgan talablar mazmunan yangilanib bormoqda. Bo‘ljak mutaxassisdan nafaqat sport-pedagogik faoliyatning nazariy asoslarini bilish, balki amaliy mashg‘ulotlarni samarali loyihalash, ta‘lim jarayonini boshqarish hamda o‘quvchilarning jismoniy rivojlanish dinamikasini tahlil qila olish kompetensiyalari ham talab etilmoqda. Shu bilan birga, ta‘lim muhiti raqamlashtirilishi fonida talabalarning axborot bilan ishlash uslublari, o‘qishga bo‘lgan munosabati va o‘rganish strategiyalari sezilarli darajada o‘zgarib bormoqda.

Amaldagi o‘quv jarayonida auditoriya mashg‘ulotlari vaqt jihatidan cheklangan bo‘lib, individual yondashuvni to‘liq ta‘minlash hamda har bir talabaning kasbiy-amaliy tayyorgarligini tizimli nazorat qilish imkoniyatlari yetarli emas. Bu holat nazariy bilimlarning amaliy faoliyat bilan uzviy integratsiyasini murakkablashtiradi hamda bo‘ljak jismoniy tarbiya o‘qituvchilarining kasbiy tayyorgarligida notekisliklarni keltirib chiqaradi. Mazkur muammolarni bartaraf etishda mobil texnologiyalar asosidagi ta‘lim vositalaridan foydalanish muhim metodik yechim sifatida namoyon bo‘lmoqda.

Mobil ilovalar yordamida o‘quv materiallarini moslashuvchan shaklda taqdim etish, mustaqil o‘rganish jarayonini tashkil etish hamda amaliy mashg‘ulotlarni rejalashtirish va monitoring qilish imkoniyatlari kengayadi. Shu nuqtai nazardan, bo‘ljak jismoniy tarbiya o‘qituvchilarining nazariy va kasbiy-amaliy tayyorgarligini oshirishda “PJT (Professional Jismoniy Tarbiya)” mobil ilovasidan foydalanish masalasi ilmiy-pedagogik jihatdan dolzarb bo‘lib, uni ta‘lim jarayoniga joriy etishning samaradorligini asoslash zarurati mavjud.

Maqsad va vazifalar.

Mazkur tadqiqotning asosiy maqsadi bo‘ljak jismoniy tarbiya o‘qituvchilarining nazariy bilimlari hamda kasbiy-amaliy tayyorgarligini takomillashtirish jarayonida “PJT (Professional Jismoniy Tarbiya)” mobil ilovasidan foydalanishning pedagogik samaradorligini asoslashdan iborat. Ushbu maqsadga erishish ta‘lim jarayonida raqamli vositalardan maqsadli va tizimli foydalanish mexanizmlarini ishlab chiqishni ham nazarda tutadi.

Belgilangan maqsadga muvofiq quyidagi vazifalar amalga oshirildi:

- bo‘ljak jismoniy tarbiya o‘qituvchilarini tayyorlash jarayonida nazariy va kasbiy-amaliy tayyorgarlikning hozirgi holatini tahlil qilish;
- “PJT” mobil ilovasining didaktik va funksional imkoniyatlarini pedagogik nuqtai nazardan baholash;
- mobil ilovani o‘quv mashg‘ulotlariga integratsiya qilishning tashkiliy-metodik mexanizmlarini aniqlash;
- ilovadan foydalanishning talabalarning kasbiy kompetensiyalari, mustaqil ta‘lim faolligi va reflektiv ko‘nikmalariga ta‘sirini aniqlash;
- olingan natijalar asosida bo‘ljak jismoniy tarbiya o‘qituvchilarini tayyorlash jarayonini takomillashtirish bo‘yicha amaliy tavsiyalar ishlab chiqish.

Asosiy natijalar

Tajriba-sinov jarayonida “PJT (Professional Jismoniy Tarbiya)” mobil ilovasini o‘quv jarayoniga bosqichma-bosqich joriy etish bo‘ljak jismoniy tarbiya o‘qituvchilarining nazariy tayyorgarligi va kasbiy-amaliy kompetensiyalarini rivojlantirishga sezilarli ijobiy ta‘sir ko‘rsatdi. Ilovadan muntazam foydalanilgan guruhlarda o‘quv materiallarini o‘zlashtirish darajasining barqarorligi, amaliy mashg‘ulotlarni rejalashtirishdagi aniqlik hamda metodik yondashuvlarning ongli tanlanishi kuzatildi.

“Ilmiy tadqiqotlarni amaliyotga joriy qilishning muammo va yechimlari” mavzusidagi onlayn xalqaro ilmiy-amaliy anjuman materiallar to‘plami. NamDU - 2026-yil 20-21-fevral

Raqamli muhitda tashkil etilgan mustaqil ta’lim jarayoni talabalarning o‘z-o‘zini boshqarish, o‘quv faoliyatini rejalashtirish va natijalarni tahlil qilish ko‘nikmalarini faollashtirdi. PJT ilovasi orqali nazariy bilimlarni vizual materiallar va amaliy topshiriqlar bilan uyg‘unlashtirish talabalarning o‘rganishga bo‘lgan qiziqishini kuchaytirib, mashg‘ulotlarda faol ishtirok etish darajasini oshirdi.

Monitoring natijalari shuni ko‘rsatdiki, mobil ilovadan foydalanish jarayonida talabalarning kasbiy-amaliy tayyorgarligi ko‘rsatkichlarida ijobiy dinamikalar qayd etildi: mashg‘ulotlarni loyihalash sifati yaxshilandi, metodik xatolar soni kamaydi, o‘quv vaziyatlarini tahlil qilishda mustaqil qaror qabul qilishga moyillik ortdi. Shu bilan birga, ta’lim jarayonida raqamli vositalardan foydalanish talabalarda innovatsion pedagogik yondashuvlarga nisbatan ijobiy munosabatni shakllantirishga xizmat qildi.

Xulosa: O‘tkazilgan tahlil va tajriba-sinov natijalari bo‘lajak jismoniy tarbiya o‘qituvchilarining nazariy hamda kasbiy-amaliy tayyorgarligini rivojlantirishda mobil texnologiyalar asosidagi ta’lim vositalaridan foydalanish pedagogik jihatdan asosli va samarali ekanini ko‘rsatdi. “PJT (Professional Jismoniy Tarbiya)” mobil ilovasi o‘quv jarayonini moslashuvchan tashkil etish, nazariy bilimlarni amaliy faoliyat bilan integratsiyalash hamda talabalarning mustaqil ta’lim olish imkoniyatlarini kengaytirishga xizmat qiluvchi qulay raqamli muhitni yaratadi.

Mobil ilovani ta’lim jarayoniga tizimli joriy etish bo‘lajak mutaxassislarining metodik savodxonligini oshirish, mashg‘ulotlarni loyihalash va baholash jarayonlarida ongli yondashuvni shakllantirishga ijobiy ta’sir ko‘rsatadi. Shuningdek, PJT platformasidan foydalanish talabalarda reflektiv fikrlash, o‘z-o‘zini nazorat qilish hamda innovatsion pedagogik texnologiyalarni qabul qilishga tayyorlik kabi kasbiy ahamiyatga ega sifatlarni rivojlantirishga xizmat qiladi.

Xulosa sifatida aytish mumkinki, “PJT (Professional Jismoniy Tarbiya)” mobil ilovasini oliy ta’lim muassasalarida jismoniy tarbiya yo‘nalishi bo‘yicha mutaxassislar tayyorlash tizimiga integratsiya qilish bo‘lajak o‘qituvchilarning professional tayyorgarligini oshirishda istiqbolli yo‘nalish hisoblanadi. Kelgusida ilovaning funksional imkoniyatlarini kengaytirish hamda uning turli ta’lim shakllarida qo‘llanish samaradorligini chuqurroq tadqiq etish maqsadga muvofiqdir.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Sultanova N. Y. Jismoniy tarbiya nazariyasi va metodikasi: o‘quv qo‘llanma. Buxoro: Durdon, 2023.
2. Vega-Ramírez L., Olmedilla Notario R., Ávalos-Ramos M. A. The relevance of mobile applications in the learning of physical education // Education Sciences, 2020.
3. Martín-Rodríguez A. Technology-enhanced pedagogy in physical education // (review article), 2025
4. Yuliani Tjitroharjo, Soni Nopembri, Erwin Setyo Kriswanto. The challenge of implementing mobile learning in physical education: a comprehensive literature review, 2024.
5. Gil-Espinoso F. J., Smartphone applications for physical activity promotion // PMC, 2022.